Lietas Nr. C33624016
Lietas arhīva Nr. C-6240-16/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2016.gada 7.oktobrī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese Elita Stivriņa,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu un piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 14.jūlijā prasītāja – /pers. A/ cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu un piedziņu.

Pieteikumā norāda, ka laulības laikā pusēm piedzima kopīgi bērni /pers. C/ un /pers. D/. Kopš 2008.gada jūnija nepastāv faktiskā kopdzīve starp prasītāju un atbildētāju. Pēc kopdzīves pārtraukšanas par bērniem /pers. C/ un /pers. D/ ikdienas aizgādību īsteno prasītāja. Bērni atrodas pilnīgā prasītājas apgādībā. Kopš nepastāv faktiskā kopdzīve, atbildētājs nepilda vai reizēm pilda tikai daļēji likumā noteiktās normas attiecībā par kopīgajiem bērniem.

Ar 2009.gada 3.februāra spriedumu par labu prasītājai piedzīti uzturlīdzekļi Ls 100 apmērā jeb 142,28 *euro* apmērā. Atbildētājs savas saistības nepildīja. Līdz ar to uzturlīdzekļus prasītājai izmaksā Uzturlīdzekļu garantijas fonds. Kopš 2008.gada izmaksas bērniem ir palielinājušās, jo bērni ir skolnieki, apmeklē papildus izglītojošus pulciņus.

Līdz ar minēto un pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja bērnu uzturam valstī noteiktajā minimālajā apmērā līdz pilngadības sasniegšanai.

Atbildētājs paskaidrojumus nav sniedzis.

[2] 2016.gada 21.jūlijā atbildētājam nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta otrajā daļā noteiktajam, atbildētājam izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteikts, ka tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Savukārt Civilprocesa likuma $56.^{1}$panta otrajā daļā noteikts, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Atbildētājam paziņojums nosūtīts uz deklarēto dzīvesvietu, līdz ar to atzīstams, ka par tiesvedības procesu atbildētājam ir paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56. un $56.^{1}$pantā noteiktajam.

[3] Saskaņa ar Civilprocesa likuma $250.^{25}$panta pirmo daļu, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma $250.^{26}$ pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Tiesa ir atzinusi, ka lieta ir izskatāma rakstiskā procesā, līdz ar to 2016.gada 23.augustā pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā 2016.gada 7.oktobrī.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Ar prasības pieteikumam pievienoto dzimšanas apliecības kopijām apstiprinās, ka /pers. D/, dzimušas /datums/, un /pers. C/, dzimušas /datums/, vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/ (lietas 13.-14.lapa).

Ar Rīgas rajona tiesas 2009.gada 3.februāra spriedumu no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzīti uzturlīdzekļi meitu uzturam Ls 50 apmērā, kopā Ls 100 apmērā (lietas 15.-20.lapa).

[5] Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ un /pers. D/ uzturam 111 *euro* apmērā katrai.

Civillikuma 178.pants noteic - ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo. Lietā nav strīda par to, ka bērna aprūpi un uzraudzību īsteno māte - prasītāja lietā.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns varēs pats sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

No minētām tiesību normām izriet, ka vecākiem ir pienākums sniegt uztura līdzekļus saviem bērniem. Līdz ar to tiesai ir pamats piedzīt uzturlīdzekļus no bērna tēva, ja viņš tos nesniedz labprātīgi, vai sniedz nepietiekamā apmērā. Lai novērtētu, cik lieli uzturlīdzekļi ir piedzenami, tiesai ir jāizvērtē abu pušu mantiskais stāvoklis un spējas, kā arī bērna uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu apmērs.

[5.1] Par atbildētāja mantas stāvokli lietā ir noskaidrots sekojošais.

No lietas materiāliem pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 21.jūlija izziņas Nr.16/1444689 izriet, ka atbildētājs laika

periodā no 2015.gada jūnija līdz 2016.gada maijam ir guvis ienākumus kopā 3210,04 *euro* apmērā, kas vidēji mēnesī ir 291,82 *euro* (lietas 38.lapa).

No Valsts ieņēmuma dienesta sniegtās informācijas redzams, ka atbildētājs no 2016.gada marta līdz jūnijam saņēmis algu 1774 *euro* apmērā SIA "/nosaukums/" (lietas 40.lapa).

Saskaņā ar tiesai pieejamo Ceļu satiksmes drošības direkcijas informāciju atbildētāja īpašumā ir 1990.izlaiduma gada Audi 90 (lietas 27.-28.lapa).

Saskaņā ar tiesai pieejamo Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas informāciju atbildētāja īpašumā nav nekustamo īpašumu (lietas 26.lapa).

[5.2] Bērna uzturēšana gulstas uz abiem vecākiem, tātad arī prasītājai samērā ar savu mantas stāvokli ir jāpiedalās bērna uzturēšanā.

No lietas materiāliem pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 21.jūlija izziņas Nr.16/1444676 izriet, ka prasītājas ienākumi laika periodā 2015.gada jūnija līdz 2016.gada maijam ir bijuši 3034,20 *euro* apmērā, kas vidēji mēnesī ir 216,73 *euro* (lietas 36.lapa).

No Valsts ieņēmumu dienesta sniegtās informācijas redzams, ka prasītāja ir saņēmusi darba algu no 2015.gada 1.jūlija līdz 21.oktobrim 2234,20 *euro* apmērā un saņēmusi slimības pabalstus 652,64 *euro* apmērā, pabalstus un atlīdzības 1363,47 *euro* apmērā, kā arī iedzīvotāja ienākuma nodokļu pārmaksu 231,40 *euro* apmērā (lietas 41.-42.lapa).

Saskaņā ar tiesai pieejamo Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas informāciju prasītājas īpašumā nav reģistrēts neviens nekustamais īpašums (lietas 24.lapa).

Saskaņā ar tiesai pieejamo Ceļu satiksmes drošības direkcijas informāciju prasītājas īpašumā nav reģistrēts neviens transportlīdzeklis (lietas 25.lapa).

[6] Nosakot uzturnaudas apmēru, tiesa ņem vērā Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, kurā noteikts, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras, kā arī šā likuma 10.panta pirmo daļu, kurā noteikts, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: (..) katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ministru kabineta noteikumos Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", kas spēkā stājās no 2016.gada 1.janvāra, 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 *euro*.

Tiesa konstatē, ka prasītājas norādītais uzturlīdzekļu apmērs ir atbilstošs Civillikuma 179.panta piektajā daļā noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram. Minētais nozīmē, ka neatkarīgi no atbildētāja mantas stāvokļa, atbildētājam ir pienākums sniegt uzturlīdzekļus nepilngadīgo meitu /pers. D/ un /pers. C/ uzturam 111 *euro* apmērā mēnesī, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas 2016.gada 14.jūlija līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk kā 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu – uzturlīdzekļu piedziņa ir nosakāma nekavējoša.

[7] Tiesa konstatē, ka ar 2009.gada 3.februāra Rīgas rajona tiesas spriedumu civillietā Nr.C33212008 no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzīti uzturlīdzekļi Ls 50,00 katrai meitai apmērā.

Tiesa secina, ka ir pamats atsaukt izpildu rakstu, kas ir izdots pamatojoties uz 2009.gada 3.februāra Rīgas rajona tiesas spriedumu civillietā Nr.C33212008 pēc tā izpildes. Savukārt izpilde pēc minētā tiesas sprieduma ir nosakāma līdz 2016.gada 13.jūlijam (ieskaitot).

[8] Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas. Līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 143,48 *euro* (111x2=222-142,29= 79,71x12= 956,52x 15%= 143,48) *euro* apmērā.

Lietas izskatīšanas laikā ir radušies un nav apmaksāti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,83 *euro* apmērā, kas piedzenami no atbildētāja (lietas 2.lapa).

[9] Civilprocesa likuma 204.[1] pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summu un tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Atbildētājam ir nosakāmas tiesības sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 42.panta pirmo daļu., 96., 97., 193., 204.[1], 250[25]. un 250[27].pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. D/, dzimušas /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam 111 *euro* mēnesī sākot ar 2016.gada 14.jūliju, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. C/, dzimušas /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam 111 *euro* mēnesī sākot ar 2016.gada 14.jūliju, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Maksājumus veikt prasītājas /pers. A/, personas kods /personas kods/, norēķinu kontā AS "SEB banka", /konta nr./.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Atsaukt izpildu rakstu, kas izdots, pamatojoties uz 2009.gada 3.februāra Rīgas rajona tiesas spriedumu civillietā Nr.C33212008, pēc tā izpildes.

Noteikt, ka uzturlīdzekļi pēc izpildu raksta, kas izdots, pamatojoties uz 2009.gada 3.februāra Rīgas rajona tiesas spriedumu civillietā Nr.C33212008, piedzenami par laika periodu līdz 2016.gada 13.jūlijam (ieskaitot).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 143,48 *euro*.

Samaksu veikt sekojošā kontā: Valsts kase, reģistrācijas nr. 90000050138, konta Nr. /konta nr./, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: šeit ierakstāmi dati lietas identificēšanai (vārds, uzvārds, civillietas numurs).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,83 *euro*,

Samaksu veikt sekojošā kontā: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (vārds, uzvārds, civillietas numurs).

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma

spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu – valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese E.Stivriņa